

1. ПОЛОЖАЈ И МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖЕЊЕ КРУШЕВЦА

Град Крушевац се налази у централном делу Републике Србије. Захвата најјужнији део панонског обода и перипанонске Србије. Границе Крушевца су између 43°22'17" северне географске ширине, 21°9' и 21°34'8" источне географске дужине. Град лежи у долини Западне Мораве и Расине између планина Копаник, Жељин и Јастребац, на површини од око 75 km².

По свом географском положају и условима за функцију саобраћајног средишта у односу на суседне општине, подручје Крушевца је покривено искључиво копненим комуникацијама. Углавном друмски саобраћај представља саобраћајни систем преко кога се подручје Крушевца повезује са осталим окружењем.

Један од главних саобраћајних коридора Е-75, повезује Југоисточну Европу и Западну Европу. Он дотиче субрегион Крушевца са североисточне стране. Такође, град је повезан са магистралним путем М-5, тј. Појате–Крушевац–Краљево, при чему ће се на овом потезу, у периоду који предстоји, изградити аутопут под називом "Моравски коридор". У 2021. години започета изградња аутопута Појате-Прелјина.

Град Крушевац представља економски, административни, културни, здравствени, образовни, информативни и спортски центар од значаја за Расински округ, чије је седиште. Расински округ обухвата град Крушевац и општине Варварин, Трстеник, Тићевац, Александровац и Брус. Највећи део насеља се налази на надморској висини од 150 – 165 m.

Град Крушевац се граничи са општином Варварин на северу, са општинама Ражањ и Тићевац на североистоку, са општином Алексинач на истоку, а са општинама Трстеник, Александровац и Брус на западу и југозападу.

Територија града Крушевца се простире на површини од 854 km², од чега градско са приградским насељима обухвата 73,78 km². Удаљеност Крушевца од Београда износи 196 km, а од Ниша 80 km.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА КРУШЕВЦА ЗА 2022. ГОДИНУ

УВОД

Локални акциони план запошљавања града Крушевца за 2022. годину (у даљем тексту ЛАПЗ) представља кључни инструмент локалне политике запошљавања који треба да послужи да се боље и детаљније сагледају проблеми, потребе и могућности локалног тржишта рада и припреми одговарајући сет мера подршке. Њиме су дефинисани циљеви и приоритети, односно утврђени програми и мере политике запошљавања који ће се реализовати у току 2022. године на територији града Крушевца.

Реч је о документу којим се дају одговори на питања какво је стање на тржишту рада, какве су перспективе и које су мере на располагању.

Правни основ за израду ЛАПЗ налази се у члану 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, број 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17- др. закон) којим је дефинисано спровођење активне политике запошљавања на нивоу локалне самоуправе.

I - АНАЛИЗА СТАЊА У ГРАДУ КРУШЕВЦУ

Анализом стања у граду Крушевцу могу се сагледати карактеристике друштвене, економске ситуације као и ситуација на тржишту рада.

Табела 1. Општи подаци о граду Крушевцу и Расинском округу

	Град Крушевац	Расински округ
Површина (km ²)	854	2.668
Укупан број насеља	101	296
Број градских насеља	1	6
Број осталих насеља	100	290
Број катастарских општина	92	286
Просечна величина катастарске општине (km ²)	8,45	9,01

Извор: Републички завод за статистику

2. ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ ПРИКАЗ ГРАДА КРУШЕВЦА

2.1. Становништво

Број становника Расинског округа, према попису из 2011. године, је 241.999 становника, при чему 128.752 становника чине грађани Крушевца, што представља 53,21% становника Расинског округа.

Учеће становништва старијег од 65 година, између последња два пописа, повећано је са 16,88% на 17,74% док се, у исто време, удео младих до 24 године смањено са 28,44% на 25,63%.

Радни континент становништва (15-64 година), према попису из 2011. године, чини 87.510 становника.

Табела 2. Упоредни преглед броја становника, подаци из пописа 2011.

	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Број становника у Крушевцу	94.827	103.190	118.016	132.972	138.111	131.368	128.752
Промена броја становника у Крушевцу	6.974	8.363	14.862	14.956	5.139	-6.743	-2.616
Стопа раста броја становника у Крушевцу	7,94	8,82	14,37	12,67	3,86	-4,88	-1,99
Стопа раста броја становника у Расинском округу	6,96	4,44	5,54	6,00	0,59	-8,48	-6,72
Стопа раста броја становника у Србији	6,30	8,40	7,90	7,30	1,20	0,90	-5,03

Извор: Републички завод за статистику

Табела 3. Становништво старо 15 и више година према школској спреми и полу, попис 2011. године

	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више образовање	Високо образовање	Непознато
Град Крушевац	у	110.346	3.536	13.450	24.596	51.868	6.621	9.929	346
	м	53.343	504	4.690	11.934	27.688	3.463	4.925	139
	ж	57.003	3.032	8.760	12.662	24.180	3.158	5.004	207
Расински Округ	у	209.127	8.091	32.105	50.012	92.121	11.191	14.842	765
	м	102.094	1.132	12.386	24.840	49.930	6.008	7.479	319
	ж	107.033	6.959	19.719	25.172	42.191	5.183	7.363	446

Извор: Републички завод за статистику

Табела 4. Структура становништва према етничкој и националној припадности, попис 2011. године

	ГРАД КРУШЕВАЦ		РАСИНСКИ ОКРУГ	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	122.529	95,17	232.552	96,10
Албанци	32	0,02	52	0,02
Бошњаци	2	0,00	4	0,00
Бугари	40	0,04	76	0,03
Буњевци	1	0,00	1	0,00
Власи	101	0,08	122	0,05
Горанци	19	0,01	52	0,02
Југословени	86	0,07	128	0,05
Мађари	17	0,01	33	0,01
Македонци	200	0,16	301	0,12
Муслимани	18	0,01	50	0,02
Немци	9	0,00	14	0,01
Роми	2.461	1,91	3.265	1,35
Румуни	38	0,03	60	0,03
Руси	35	0,03	51	0,02
Русини	-	-	1	0,00
Словаци	4	0,00	11	0,01
Словенци	19	0,01	25	0,01
Украјинци	4	0,00	7	0,00
Хрвати	107	0,09	175	0,07
Црногорци	282	0,22	444	0,18
Остали	97	0,08	153	0,06
Неизјашњени и неодређени	925	0,72	1.398	0,58
Регионална припадност	7	0,01	18	0,02
Непознато	1.719	1,33	3.006	1,24
Укупно	128.752	100	241.999	100

Извор: Републички завод за статистику

Поред Срба, који броје 95,17% укупног становништва, на територији Крушевца живе и Роми (1,91%), а остатак становништва чине остале мањине које су заступљене са 2,92% у укупном броју становника града Крушевца.

Табела 5. Домаћинства према броју чланова, по попису 2011. године

	Број чланова домаћинства							Просечан број чланова домаћинства
	1	2	3	4	5	6 и више	Укупно	
Расински округ	14.689	18.966	14.077	13.968	7.369	8.201	77.270	3,13
Град Крушевац	7.472	9.885	7.806	7.785	3.893	4.106	40.947	3,14

Извор: Републички завод за статистику

2.2. Економска ситуација

Према степену развијености локалних самоуправа, град Крушевац је сврстан у другу групу градова и општина чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека.

2.2.1. Привредни субјекти

На дан 30.06.2021. године своју делатност на територији града Крушевца обавља укупно 6.248 привредних субјеката (4.907 предузетничких радњи и 1.341 привредних друштва), што значи да је приметан тренд повећања.

Табела 6. Привредна друштва

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	30.06. 2021.
Активна	1.134	1.124	1.156	1.204	1.245	1.289	1.334	1.342	1.166	1.189	1.341
Новооснована	116	97	76	93	75	77	88	30	36	40	39
Брисана	194	98	30	28	19	22	33	16	23	12	18

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

Табела 7. Предузетници

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	30.06. 2021.
Активни	4.009	3.920	3.714	3.842	3.883	4.129	4.344	4.421	4.615	4.721	4.907
Новоосновани	703	535	571	649	679	637	678	352	310	208	297
Брисани	720	632	763	523	637	390	466	280	256	184	226

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

Табела 8. Привредни субјекти

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	30.06. 2021
Активни	5.143	5.044	4.870	5.046	5.128	5.418	5.678	5.763	5.781	5.910	6.248
Новоосновани	819	632	647	742	754	714	766	382	346	248	336
Брисани	914	730	793	551	656	412	499	296	279	196	244

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

2.2.2. Индустија

Крушевац је некада био снажан индустријски центар са посебно развијеном металопрерађивачком и хемијском индустријом. Да је главна карактеристика Крушевца била развијена индустрија сведоче и подаци о површинама под индустријским погонима (56 ha градски производни комплекси и 97,50 ha комплекси у приградској зони) и подаци о броју запослених у 16 индустријских предузећа (22.428 радника је 1990. године било запослено у индустрији, што је представљало више од половине укупног броја запослених). Период транзиције крушевачке привреде, обележен приватизацијом преко 30 фирми, довео је до пропадања великих друштвених система и проглашења технолошким вишком око 10.000 запослених.

Како је број индустријских радника у граду Крушевцу у периоду транзиције знатно опао, примарни циљ би требало да буде привлачење првенствено производно оријентисаног инвестиционог капитала који би био у функцији повећања броја запослених и повећања извоза.

Последњих година, привреда града Крушевца доживљава опоравак, што се огледа и у проширењу капацитета фирме Соопertires. Доласком немачких компанија „ Kromberg&Schubert“, „Lidl“ и фирме „Neri“ број незапослених је смањен.

Успешно дугогодишње спровођење мера активне политике запошљавања које Град спроводи, допринеле су да се број незапослених драстично смањило, што је такође допринело привлачењу нових инвеститора.

2.2.3. Пољопривреда

Пољопривреда је значајан сегмент укупне привредне активности града Крушевца. Од укупног броја становника Крушевца, скоро половина живи у руралној зони. Пољопривредне површине простиру се на 46.234 ha, што чини 54,5% укупне територије

града Крушевца. Обрадиво пољопривредно земљиште заузима 43.017 ha. У структури пољопривредних површина доминирају оранице и баште са 34.537 ha, затим следе ливаде са 2.987 ha, воћњаци са 2.827 ha, а остало отпада на винограде.

Град Крушевац има укупно 12.664 пољопривредних газдинстава, од чега је 6.388 регистрованих.

Крушевац има дугогодишњу традицију у развоју сточарства, воћа (нарочито јагода, малина и купина), воћних садница и лозних калемова.

2.2.4. Трговина

Трговинска делатност заузима значајно место међу привредним субјектима који послују на територији Крушевца.

Најзначајнији већи трговински ланци који обављају своју делатност на територији Крушевца су ДИС, ИДЕА, Рода центар, Макси, ЛИДЛ, НЕПИ, Уради сам, GOMEX, Woby haus.

2.2.5. Спољнотрговинска робна размена Расинског округа и Града Крушевца

Према подацима ПКС РПК Крушевац за период **јануар – октобар 2021.г. спољнотрговинска размена Расинског округа износи 574.6 милиона евра**, у поређењу са истим периодом у 2020.г., **спољнотрговинска размена већа је за 34.8%**

Вредност извезене робе за период јануар-октобар 2021.г. износи 303 милиона еура и у односу на исти период 2020.г. **извоз је повећан за 27%.**

Укупан увоз Расинског округа за период јануар – октобар 2021. г. износи 271.6 милиона еура и у односу на исти период 2020.г. **увоз је повећан за 44.7%.**

У Расинском округу у за период јануар – октобар 2021. год. **остварен је суфицит у износу од 31.4 милиона еура.** Покривеност извоза увозом износи 111.6 %.

Табела 1. Преглед спољнотрговинске робне размене по општинама за период јануар–октобар 2021. године

у милионима евра

"РЕГИОНИ/ОКРУЗИ/ОПШТИНЕ"	Извоз			Увоз			Размена			Нето извоз		Покривеност увоза извозом	
	2020	2021	Индекс	2020	2021	Индекс	2020	2021	Индекс	2020	2021	2020	2021
Расински управни округ)	238.5	303.0	127.0	187.7	271.6	144.7	426.3	574.6	134.8	50.8	31.4	127.0	111.6
Крушевац	146.0	198.8	136.2	147.1	219.8	149.4	293.0	418.6	142.8	-1.1	-21.1	99.2	90.4
Трстеник	37.8	37.1	98.1	22.2	28.7	128.9	60.0	65.8	109.5	15.6	8.4	170.1	129.4
Александровац	14.2	19.1	134.3	9.2	12.3	132.8	23.4	31.3	133.7	5.0	6.8	153.8	155.6
Варварин	20.6	23.4	113.8	2.4	4.3	179.4	23.0	27.7	120.6	18.2	19.2	862.8	547.4
Брус	15.8	21.0	132.8	4.1	4.3	103.1	19.9	25.2	126.6	11.6	16.7	381.3	491.3
Ћићевац	4.1	3.6	88.0	2.7	2.3	86.1	6.8	5.9	87.2	1.5	1.3	155.2	158.6

У спољнотрговинској размени округа за период јануар–октобар 2021.г. години, највеће учешће имају привредна друштва из Крушевца, која су извезала робу у износу од 198.8 милиона евра и у односу на исти период 2020.г. извоз компанија из Крушевца је повећан је за 36.2 %, затим привредна друштва из Трстеника која су извезла робу у вредности од 37.1 милиона евра, где је забележен благи пад од 1.2% у односу на исти период 2020.г. и на трећем месту у округу је извоз привредних друштава из Варварина која су извезла робу у износу од 23.4 милиона евра и забележен је раст у износу од 13.8% у односу на првих десет месеци 2020. г.

Преглед земаља партнера у извозу Град Крушевац (преглед до 1 милион евра)

Општине	2021	2021 / 2020	2020		
	Учешће у %	Индекс	Износ	Нето тежина у тонама	Учешће у %
КРУШЕВАЦ	100.0	136.2	146.0	63,237.2	100.0
Уједињено Краљевство (GB)	15.4	93.4	32.7	9,787.6	22.4
Сједињене Америчке Државе (US)	13.2	519.1	5.0	1,343.9	3.5
Мађарска (HU)	12.9	108.2	23.7	1,387.9	16.2
Румунија (RO)	6.4	372.4	3.4	885.0	2.3
Немачка (DE)	4.8	104.2	9.2	3,568.8	6.3
Шпанија (ES)	4.7	131.5	7.1	2,167.7	4.9
Пољска (PL)	4.5	390.0	2.3	1,270.0	1.6
Руска Федерација (RU)	4.0	91.0	8.8	2,154.9	6.1
Француска (FR)	3.8	135.0	5.6	1,626.9	3.8
Италија (IT)	3.4	151.1	4.5	2,095.8	3.1
Црна Гора (ME)	3.3	98.7	6.7	4,626.7	4.6
Босна и Херцеговина (BA)	3.3	130.1	5.1	3,058.0	3.5
Швајцарска (CH)	2.6	106.6	4.8	1,508.6	3.3
Холандија (NL)	2.4	197.3	2.4	1,369.0	1.7
Северна Македонија (MK)	2.4	117.7	4.0	3,427.9	2.7
Албанија (AL)	2.3	185.7	2.4	13,390.1	1.7
Словенија (SI)	1.7	137.7	2.4	1,244.0	1.6
Аустрија (AT)	1.4	127.6	2.1	2,338.1	1.5
Хрватска (HR)	1.1	121.4	1.9	962.0	1.3

Преглед земаља партнера у увозу јануар – октобар 2021. за град Крушевац

(преглед до 1 милион евра)

Општине	2021	2021 / 2020	2020		
	Учешће у %	Индекс	Износ	Нето тежина у тонама	Учешће у %
КРУШЕВАЦ	100.0	149.4	147.1	130,518.1	100.0
Кина (CN)	13.2	137.9	21.1	6,082.0	14.3
Немачка (DE)	10.2	130.2	17.2	9,269.4	11.7
Хрватска (HR)	7.1	123.1	12.6	29,540.6	8.6
Сједињене Америчке Државе	5.8	316.1	4.1	1,863.5	2.8
Турска (TR)	5.1	159.8	7.0	5,011.4	4.8
Холандија (NL)	4.5	354.5	2.8	1,013.1	1.9
Мађарска (HU)	3.9	232.2	3.7	3,290.8	2.5
Руска Федерација (RU)	3.6	102.6	7.8	5,041.1	5.3
Кот д' Ивоар (CI)	3.5	198.9	3.9	3,036.6	2.6
Пољска (PL)	3.3	119.1	6.0	2,094.2	4.1
Италија (IT)	3.2	134.8	5.2	3,926.2	3.5
Бугарска (BG)	3.0	124.8	5.3	15,902.5	3.6
Чешка (CZ)	2.9	125.6	5.1	2,575.7	3.5
Румунија (RO)	2.8	146.1	4.2	8,351.1	2.9
Француска (FR)	2.7	160.7	3.7	1,513.0	2.5
Белгија (BE)	2.7	150.7	3.9	2,507.0	2.6
Северна Македонија (МК)	1.9	128.1	3.2	5,357.9	2.2
Аустрија (AT)	1.8	182.6	2.2	849.9	1.5
Грчка (GR)	1.8	278.5	1.4	1,901.4	1.0
Словачка (SK)	1.6	184.8	1.9	1,817.5	1.3
Уједињено Краљевство (GB)	1.5	132.1	2.5	1,029.9	1.7
Индонезија (ID)	1.4	254.1	1.2	872.7	0.8
Босна и Херцеговина (BA)	1.4	157.5	1.9	3,551.1	1.3
Шведска (SE)	1.3	130.8	2.2	2,961.4	1.5
Индија (IN)	1.3	167.3	1.6	2,314.4	1.1
Јапан (JP)	1.1	228.8	1.1	343.6	0.7
Словенија (SI)	1.1	111.8	2.1	604.9	1.5
Шпанија (ES)	1.0	84.8	2.6	1,026.8	1.8

Табела 3. Преглед извоза по робама за јануар-октобар 2021. године за град Крушевац

у милионима евра

ГЛАВА ПРОИЗВОДА ЦТ (НИВО 2)	2021		2021 / 2020
	Износ	Учешће у %	Индекс
Каучук и производи од каучука и гуме	95.3	48.0	139.9
Електричне машине и опрема и њихови делови	39.0	19.6	141.4
Воће за јело; коре агрума или диња и лубеница	7.9	4.0	159.6
Разни производи хемијске индустрије	6.4	3.2	164.2
Минерална горива, уља и воскови; битуменозне материје	6.1	3.0	269.1
Дрвеће живо; луковице и сл.;сечено цвеће; укр. лишће	5.4	2.7	87.3
Поврће,корене и кртоле за јело	5.1	2.6	189.6
Дрво и производи од дрвета; дрвени угаљ	3.5	1.8	114.2
Котлови, машине и уређаји, реактори и слично	3.3	1.7	113.4
Житарице	3.1	1.5	187.9
Експлозиви; пиротехнички производи; шибице и слично	2.7	1.4	84.6
Возила друмска; прибор и делови	2.2	1.1	97.0
Намештај, постељина, душеци, јастуци; монтажне зграде	2.1	1.1	129.8
Пића,алкохоли и сирће	1.8	0.9	136.2
Млеко и производи од млека; јаја; природни мед	1.4	0.7	136.5
Производи од гвожђа и челика	1.3	0.7	64.0
Пластичне масе и производи;каучук и производи	1.3	0.7	103.1
Производи на бази житарица, скроба, брашна или млека	1.0	0.5	98.0
Живе животиње	1.0	0.5	86.5

Табела 4. Преглед увоза по робама за период јануар-октобар 2021.г. за град Крушевац

у милионима евра

ГЛАВА ПРОИЗВОДА ЦТ (НИВО 2)	2021		2021/2020
	Износ	Учешће у %	Индекс
1	2	3	4
Каучук и производи од каучука и гуме	32.1	14.6	142.9
Котлови,машине и уређаји,реактори и слично	29.1	13.3	177.6
Хартија и картон; производи од хартије, картона	19.7	8.9	156.6
Електричне машине и опрема и њихови делови	18.2	8.3	132.3
Минерална горива,уља и воскови;битуменозне материје	12.9	5.9	261.5
Неразврстана роба по ЦТ	11.4	5.2	146.8
Пластичне масе и производи;каучук и производи	11.0	5.0	139.2
Производи од гвожђа и челика	10.6	4.8	168.9
Тканине текстилне импрегнисане, премазане, ламиниране	8.2	3.7	155.5
Неоргански хемијски производи; једињ. племен.метала	6.7	3.0	145.1
Органски хемијски производи	6.2	2.8	209.8
Разни производи хемијске индустрије	4.9	2.2	181.7
Производи од камена, гипса, цемента, азбеста и слично	4.8	2.2	106.8

1	2	3	4
Дрво и производи од дрвета; дрвени угаљ	4.4	2.0	104.8
Апарати мерни, контролни, прецизни и слично	4.1	1.9	179.3
Намештај, постелина, душеци, јастуци; монтажне куће	4.0	1.8	146.6
Ђубрива	3.5	1.6	149.3
Возила друмска; прибор и делови	3.2	1.5	111.5
Гвожђе и челик	2.6	1.2	91.4
Пића, алкохоли и сирће	2.5	1.1	141.5
Рибе, љускари, мекушци и остали бескичмењаци	2.0	0.9	93.5
Со; сумпор; земља и камен; гипс; креч и цемент	1.7	0.8	199.8
Сапун, органска површинска активна средства и слично	1.2	0.6	129.3
Алуминијум и производи од алуминијума	1.1	0.5	175.3
Дрвеће живо; луковице и сл.; сечено цвеће; укр. лишће	1.1	0.5	174.6
Алати, ножеви, кашике, виљушке и делови, од прост. мет.	1.0	0.5	131.3

2.2.6. Стање на тржишту рада

Стање на тржишту рада карактеришу: неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, непоседовање одговарајућих знања и вештина и радног искуства незапослених лица, велико учешће жена у укупној незапослености, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама.

2.2.6.1. Кретање незапослености

Незапослени	Град Крушевац	Расински округ	Република Србија
Укупно	8.751	18.290	481.202
Жене	5.221	10.525	269.930
Мушкарци	3.530	7.765	211.272

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапосленост жена у граду Крушевцу и даље је израженија од незапослености мушкараца.

Табела 15. Незапослена лица по полу и годинама старости у граду Крушевцу, на дан 30.11.2021. године

Године старости	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
15-19	178	107
20-24	567	298
25-29	799	526
30-34	764	504
35-39	934	607
40-44	1.108	713
45-49	1.132	668
50-54	1.037	636
55-59	1.175	652
60-64	1.057	510
Укупно	8.751	5.221

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 16. Полна структура незапослених лица у граду Крушевцу, по годинама

Незапослена лица	Новембар 2015	Новембар 2016	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019	Новембар 2020	Новембар 2021
Укупно	15.525	14.648	13.605	11.748	10.435	10.154	8.751
Жене	53,37%	53,94%	56,73%	57,44%	59,07%	58%	59%

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 17. Структура незапослених према полу, новембар 2021 - удео у Расинском округу и Републици Србији

		Град Крушевац	Удео у Расинском округу (%)	Удео у Републици Србији (%)
Незапослени – укупно		8.751	47%	1,81%
Незапослени – жене	Број	5.221	49%	1.93%
	%	59%		
Незапослени – мушкарци	Број	3.530	45%	1.67%
	%	41%		

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 18. Број и полна структура незапослених у граду Крушевцу, по годинама

	Новембар 2015	Новембар 2016	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019	Новембар 2020	Новембар 2021
Незапослени – укупно	15.525	14.648	13.605	11.748	10.435	10.154	8.751
Незапослени – жене	8.286	7.901	7.718	6.748	6.164	5.925	5.221
Незапослени - мушкарци	7.239	6.747	5.887	5.000	4.271	4.229	3.530

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 19. Дугорочна незапосленост

Незапосленост	Новембар	Новембар	Новембар	Новембар	Новембар	Новембар	Новембар
Укупно незапослени	15.525	14.648	13.605	11.748	10.435	10.154	8.751
Незапосленост младих 15-24 година	11,10%	10,38%	9,98%	8,9%	8,79%	10%	8,5%
Незапослени старији од 50 година	26,34%	27,79%	29,25%	31,53%	33,54%	33,90%	37,35%
Дугорочно незапослени (преко 12 месеци)	72,26%	76,71%	75,94%	72,81%	70,92%	68,71%	68,43%

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 20. Незапослена лица по полу и дужини тражења посла у граду Крушевцу, на дан 30.11.2021. године

Дужина тражења посла	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
До 3 месеца	1.018	606
3 до 6 месеци	569	314
6 до 9 месеци	650	360
9 до 12 месеци	525	261
1 до 2 године	1.125	626
2 до 3 године	691	420
3 до 5 година	859	544
5 до 8 година	979	566
8 до 10 година	480	288
Преко 10 година	1.855	1.236
Укупно	8.751	5.221

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 21. Незапосленост према степену стручне спреме у граду Крушевцу, на дан 30.11.2021. године

Број незапослених	Степен стручне спреме									
	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Укупно	2.189	436	1.896	2.711	54	296	313	850	6	/
Жене	1.168	277	941	1.794	14	220	236	567	4	/

Извор: Национална служба за запошљавање

2.2.6.2. Запосленост и кретање запослености

Према подацима Републичког завода за статистику, Крушевац има 30.606 запослених лица (годишњи просек 2020. године).

Табела 19. Запосленост у граду, округу и на републичком нивоу, годишњи просек 2020. године

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2017.	2018.	2019.	2020.
Град Крушевац	24.665	24.405	24.428	23.862	29.678	30.535	31.611	30.606	33.286
Расински округ	43.239	43.887	44.017	42.714	54.359	55.254	56.499	61.500	57.979
Република Србија	1.746.138	1.727.048	1.715.163	1.697.686	1.989.617	2.062.588	2.131.079	2.173.135	2.215.475

Извор: Републички завод за статистику

Табела 20. Број запослених лица по делатностима на нивоу града - годишњи просек 2021. године

Делатности	Број запослених
1	2
Пољопривреда, шумарство и рибарство	399
Рударство	20
Прерађивачка индустрија	8.963
Снабдевање ел.енергијом, гасом и паром	537
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	597
Грађевинарство	2.111
Трговина на велико и мало и поправка м.возила	5.223
Саобраћај и складиштење	1.438
Услуге смештаја и исхране	1.120
Информације и комуникације	341
Финансијска делатност и осигурање	597
Пословање некретнинама	209
Стручне, научне, иновативне и техничке делатности	1.099
Администрација и помоћне услужне делатности	602
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1.753
Образовање	2.320
Здравствена и социјална заштита	2.960
Уметност, забава и рекреација	616
Остале услужне делатности	601
Укупно - запослени у правним лицима	24.228
Од тога: Предузетници (лица која сама обављају дел.) и запослени код њих	7.279
Регистровани индивидуални пољопривредници	1.779
Укупно	33.286

Извор: Републички завод за статистику

Највећи број запослених, од укупног броја запослених, је у прерађивачкој индустрији (8.963 лица), а значајан број запослених је и у сектору трговине.

2.2.6.3. Просечне зараде

Табела 21. Просечне зараде по запосленима у РСД, септембар 2021. године

	Град Крушевац	Расински округ	Република Србија
Просечна бруто зарада (са порезом и доприносима)	77.190	73.957	89.980
Просечна нето зарада (без пореза и доприноса)	55.893	53.591	65.218

Извор: Републички завод за статистику

II - ПЛАН АКТИВНОСТИ

Циљеви и приоритети

Циљеви активне политике запошљавања у граду Крушевцу 2022. године усмерени су на повећање запослености.

III - ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Одлуком о буџету града Крушевца одређено је 24.100.000,00 динара за спровођење ЛАПЗ 2022. године, где ће 3.100.000,00 динара бити издвојена на име пренетих обавеза ЛАПЗ-а из 2021. године за програме «Стручна пракса 2021» и «Стицање практичних знања 2021», а 21.000.000,00 динара за следеће програме:

1. Субвенција за samozapošljavanje
 2. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих - Нова радна места
 3. Програм јавних радова
 4. Програм стручне праксе
 5. Програм стицања практичних знања
 6. Програм приправници
- Субвенција за samozapošljavanje

Подршка samozapošljavanju подразумева пружање стручне помоћи, обуку из области предузетништва и субвенцију за samozapošljavanje. Средства за samozapošljavanje у 2022. години одобраваће се у виду субвенције, у једнократном износу.

За реализацију програма „Субвенција за samozapošljavanje“ Град Крушевац у 2022. години планира да издвоји **9.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих - Нова радна места

Послодавци који припадају приватном сектору, првенствено мала и средња предузећа, могу за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих остварити субвенцију за запошљавање на новоотвореним радним местима у једнократном износу.

За реализацију програма „Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих“, Град Крушевац у 2022. години планира да издвоји **3.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Програм јавних радова

Јавни радови се организују у циљу радног ангажовања теже запошљивих незапослених лица ради очувања и унапређења радних способности незапослених, као и остваривања одређеног друштвеног интереса.

За реализацију програма „Јавни радови“, Град Крушевац у 2022. години планира да издвоји **4.000.000 динара**, а Национална служба ће пружити техничку подршку.

- Програм стручне праксе

Програм стручне праксе подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање - квалификација, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита када је то Законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци.

За реализацију програма „Стручна пракса“, Град Крушевац у 2022. години планира да издвоји **2.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Програм стицања практичних знања

Програм стицања практичних знања подразумева стицање практичних знања и вештина кроз обављање конкретних послова (у оквиру и изван струке).

За реализацију програма „Стицање практичних знања“, Град Крушевац у 2022. години планира да издвоји **2.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Програм приправници

Програм приправника за младе са високим образовањем - подразумева стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у занимању за које је стечено најмање високо трогодишње или четворо-годишње образовање, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита, када је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за рад на одређеним пословима. Програм се реализује уз заснивање радног односа.

За реализацију програма „Приправници“, Град Крушевац у 2022. години планира да издвоји **1.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

Уколико планирана средства по програмима не буду утрошена током конкурса, средства ће бити преусмерена на програме са највише захтева, што ће бити регулисано Анексом споразума.

IV - ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање активне политике запошљавања града Крушевца у 2022. години обавиће се из средстава буџета Града Крушевца за следеће програме:

- Субвенција за samozapošljavanje
- Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих
- Програм јавних радова
- Програм стручне праксе
- Програм стицања практичних знања
- Програм приправници

Уколико се буџетом Републике Србије одобре средства, укупан износ средстава намењен реализацији наведених програма и мера, биће увећан.

V - НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ 2022.

Мере активне политике запошљавања по ЛАПЗ-у 2022. године, Град Крушевац планира да спроводи у сарадњи са Националном службом за запошљавање - филијала Крушевац.

VI - SWOT АНАЛИЗА НИВОА РИЗИКА НА ТРЖИШТУ РАДА

Применом SWOT анализе, све прикупљене информације о стању на тржишту рада и перспективама у интерном и екстерном економском и социјалном окружењу класификоване су у оквиру четири категорије: снаге, слабости, шансе и опасности. Анализа је усмерена на идентификовање унутрашњих и спољних фактора који имају позитиван или негативан утицај на остварење циља - повећање запошљавања.

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none">- Програм развоја Града Крушевца- Развијене институције за пружање подршке бизнису- Град Крушевац - седиште Расинског округа	<ul style="list-style-type: none">- Неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, непоседовање одговарајућих знања и вештина и радног искуства незапослених лица, велико учешће жена у укупној незапослености
Шансе (Opportunities)	Опасности (Threats)
<ul style="list-style-type: none">- Изградња индустријских зона као генератора нових радних места- Образовање радне снаге према потребама привреде- Долазак инвеститора- Изградња аутопута Појате-Прелина	<ul style="list-style-type: none">- Одлив стручних кадрова

VII - ИНДИКАТОРИ УСПЕШНОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ АКТИВНИХ МЕРА ЗАПОШЉАВАЊА ЛАПЗ 2021. године

Град Крушевац и Национална служба за запошљавање – филијала Крушевац су током 2021. године спроводили активну политику запошљавања на основу Локалног акционог плана запошљавања града Крушевца за 2021. годину и закључених Спора-

зума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања за 2021. годину бр. 404-1518/II од 07.07.2021. године, Анекс 1 Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма

или мера активне политике запошљавања за 2021. годину бр. 404-2361/II од 09.11.2021.године, Споразум о техничкој сарадњи за 2021. годину бр. 404-770/II од 12.05.2021. године (у даљем тексту: Споразум)

Споразумом о суфинансирању је било предвиђено издвајање укупно 33.333.333,43 динара за реализацију програма, од чега Град учествује са 51% или 17.000.000,00 динара, а Национална служба са 49% или 16.333.333,43 динара. Споразумом о техничкој сарадњи предвиђена је реализација програма Јавни радови за коју је Град издвојио 4.000.000,00 динара, а Национална служба ће пружити техничку подршку. За финансирање Локалног акционог плана запошљавања града Крушевца за 2021. годину из буџета града је издвојено укупно 21.000.000,00 динара.

Споразумима је предвиђена реализација локалног плана запошљавања кроз пет мера:

1. Програм јавних радова
2. Субвенција послодавцима за запошљавање лица из категорије теже запошљивих – нова радна места,
3. Субвенција за samozapošljavanje,
4. Програм стицања практичних знања
5. Програм стручне праксе
6. Програм приправника.

По закључењу Споразума, расписани су Јавни позиви. Програм „Јавни радови“ расписан је био од 18.-21.05.2021.године. Јавни позиви за програме Самозапошљавање, Стручна пракса, Стицања практичних знања и Нова радна мест-запошљавање лица из категорије теже запошљивих расписани су 21.07.2021. године и трају док се средства не утроше или најкасније до 30.09.2021. године, док је програм samozapošljavanja трајао до 21.08.2021.године.

Реализација програма ЛАПЗ 2021 још увек је у току. На дан 10.12.2021.године, стање је следеће:

За програм јавних радова, укупно је било издвојено 4.000.000,00 динара, где је учешће Града износило 100%, а Национална служба је пружила техничку подршку. По јавном позиву, поднете су две пријаве за ангажовање 25 лица (9 жена и 16 мушкараца), за чију реализацију је потребно 3.720.913,00 динара. Обзиром да су захтеви испуњавали услове јавног позива и да је износ био у складу са одређеним средствима, захтеви су у целости одобрени. Јавни радови се спроводе на територији Града Крушевца у трајању од 4 месеца.

Средства намењена за организовање спровођења јавних радова користе се за:

- исплату накнаде за обављен посао лицима ангажованим на јавним радовима по основу уговора о привременим и повременим пословима, у висини до 22.000,00 динара по лицу, на месечном нивоу за пун фонд радних часова, односно сразмерно времену

радног ангажовања на месечном нивоу; која се увећава за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање. Наведена накнада обухвата и трошкове доласка и одласка са рада;

- накнаду трошкова спровођења јавних радова послодавцу, у свим областима, једнократно, у висини од:

- 1.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају месец дана,
- 1.500,00 динара по лицу за јавне радове који трају два месеца,
- 2.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају три и четири месеца;

- накнаду трошкова обуке: у зависности од врсте и сложености послова које обухвата јавни рад, у току првог месеца спровођења јавних радова може се организовати обука, по интерном програму послодавца или програму образовне установе, односно за лица ангажована код послодавца - пружаоца услуга социјалне заштите, у складу са законом; по завршетку обуке лицу се издаје потврда/сертификат/лиценца о стеченим компетенцијама; послодавцу - извођачу јавног рада, односно образовној установи, исплаћују се средства у једнократном износу од 1.000,00 динара по ангажованом лицу које је завршило обуку и којем је издата потврда о стеченим компетенцијама; накнада трошкова обуке не може бити исплаћена за лица која су у претходном периоду већ завршила предвиђену обуку; Град и Национална служба процењују оправданост потребе за обуком, уколико исто није регулисано законом.

За програм samozapošljavanja, издвојена су средства у износу од 20.567.233,43 динара. Град Крушевац је издвојио средства у износу од 10.489.289,00 динара (51%), а Национална служба 10.077.944,43 динара (49%).

Обзиром, да ове године програм Приправника нема интересовања од стране послодавца, донета је Одлука о преусмерењу неутрошених средстава намењених за овај програм на програм samozapošljavanja, код кога постоји велики број захтева на чекању, што је регулисано Анексом Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања за 2021. годину бр. 404-2361/II од 09.11.2020. године и бр.1308-101-2/2021 од 10.11.2021. године.

По јавном позиву поднето је 126 захтев, 7 захтева није испунило услове јавног позива.

Субвенција за samozapošljavanje додељује се у једнократном износу од 250.000,00 динара, односно 270.000,00 динара за незапослене особе са инвалидитетом, ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, као и оснивања привредног друштва, уколико оснивач заснива у њему радни однос.

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Број лица-одлука	Износ средстава-одлука	Број лица-уговори	Износ средстава-уговори	Ж / М
I	14.09.2021.	70	17.520.000,00	67	16.770.000,00	34ж/33м
II	29.11.2021.	15	3.750.000,00	2 ?	?	ж/м
			укупно		18.020.000,00	

Напомена: Рок за закључење уговора из 2. Одлуке је 27. децембар 2021. године

До сада субвенције за програм самозапошљавања су исплаћене у укупном износу од 17.270.000,00 динара и то 8.807.700,00 динара из градског буџета и 8.462.300,00 динара из средстава Националне службе. До краја текуће године ће бити исплаћене све субвенције по закљученим уговорима.

Радње које су основане кроз овај програм 95% баве се производном делатношћу, производњом одаће, намештаја, торти и колача итд.

За програм доделе субвенција за запошљавање теже запошљивих лица – нова радна места, укупно је издвојено 5.840.000,00 динара, где је учешће Града износи 51% или 2.978.400,00 динара, а учешће Националне службе 49% тј. 2.861.600,00 динара.

Висина субвенције је одређена степеном развијености јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС) према месту запошљавања лица, а у складу са важећом уредбом Владе Републике Србије, и износи:

- 200.000,00 динара по лицу, односно 240.000,00 динара за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе у домском смештају, хранитељским породицама и старатељским породицама и жртве породичног насиља, у првој и другој групи ЈЛС.

По јавном позиву поднето је 33 захтева, 1 фирма није испунила услове јавног позива. По захтевима који су испунили услове јавног позива, у складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум Одлуке	Бр. посло-даваца-одлука	Бр. лица-одлука	Износ средстава - одлука	Бр. Посло-даваца - уговор	Бр. лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж / М
I	14.09.2021.	24	24	4.840.000,00	24	24	4.840.000,00	15ж/9м
II	11.10.2021.	5	5	1.000.000,00	4	4	800.000,00	3ж/1м
III	30.11.2021.	1	1	200.000,00	?	?	?	?
укупно					29?	29?	5.640.000,00?	18ж/10м?

Напомена: Рок за закључење уговора из 3. Одлуке је 27. децембар 2021. године

До сада су исплаћене субвенције по закљученим уговорима из I и II Одлуке у укупном износу од 5.640.000,00 динара од чега 2.876.400,00 динара из градског буџета и 2.763.600,00 динара из средстава Националне службе. До краја текуће године ће бити исплаћене све субвенције по закљученим уговорима.

За **програм стручне праксе**, укупно је било издвојено 3.866.100,00 динара, где је учешће Града износи 51% или 1.971.711,00 динара, а учешће Националне службе 49% тј. 1.894.389,00 динара. По јавном позиву, поднето је 26 захтева послодаваца за запошљавање 54 лица.

Током трајања програма стручне праксе Национална служба за запошљавање и Градангажованим лицима на име новчане помоћи и трошкова превоза исплаћују средства у укупном месечном износу од:

- 20.000,00 динара за лица са средњим образовањем,
- 22.000,00 динара за лица са вишим или високим трогодишњим образовањем,
- 25.000,00 динара за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем;

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр. лица-одлука	Износ средстава-одлука	Бр. послодаваца-одлука	Бр. лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж / М
I	14.09.2021.	12	15	3.866.100,00	11	14	3.545.700,00	10ж/4м
II	30.11.2021.	1	1	320.400,00	1	1	320.400,00	1ж
укупно					12	15	3.866.100,00	11ж/4м

Напомена: Рок за закључење уговора из 2. Одлуке је 27. децембар 2021. године

По овом програму у 2021. години исплаћена су средства у износу од 147.392,00 динара из Буџета града. Исплата средстава послодавцима се врши на 6, 9 или 12 месеци и наставиће се у 2022. години, због чега ће бити планирана финансијска средства из Буџета града у износу од 1.824.318,14 динара на име пренетих обавеза у 2022. години.

За програм стицање практичних знања, укупно је било издвојено 3.060.000,00 динара, где је учешће Града износило 51% или 1.560.600,00 динара, а учешће Националне службе 49% тј. 1.499.400,00 динара. По јавном позиву до сада, поднето је 8 захтева за 10 лица.

Послодавцу који је засновао радни однос са незапосленим лицем за време стицања знања и вештина за рад, Национална служба и Град рефундирају послодавцу на месечном нивоу нето минималну зараду (за пун фонд радних часова) и припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање, у трајању од 3 или 6 месеци (у зависности од врсте радног односа).

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца одлука	Бр. лица-одлука	Износ средстава – одлука	Бр. послодаваца одлука	Бр. лица уговор	Износ средстава – уговор	Ж/М
I	14.09.2021.	4	6	1.836.000,00	4	5	1.530.000,00	2ж/3м
II	11.10.2021.	3	5	1.530.000,00	3	4	1.224.000,00	2ж/2м
Укупно					7	9	2.754.000,00	4ж/5м

Укупно исплаћена средства у 2021. години за реализацију програма стицање практичних знања износе 135.206,89 динара из градског буџета. Исплата средстава послодавцима се врши на 6, 9 или 12 месеци и наставиће се у 2022. години, због чега ће бити планирана финансијска средства из Буџета града у износу од 1.269.333,11 динара на име пренетих обавеза у 2022. години.

За програм Приправника, укупно је било издвојено 1.960.784,31 динара, где је учешће Града износило 51% или 1.000.000,00 динара, а учешће

Националне службе 49% тј. 960.784,31 динара. По јавном позиву за програм Приправника са високим нивоом квалификација, поднето је 2 захтева за укупно 2 лица, али послодавци нису закључили уговоре у предвиђеном року. Ове године програм Приправника нема интересовања од стране послодаваца, донета је Одлука о преусмерењу неутрошених средстава намењених за овај програм на програм самозапошљавања, код кога постоји велики број захтева на чекању, што је регулисано Анексом Споразума.

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-одлука	Износ средстава-одлука	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж/М
I	14.09.2021.	2	2	1.476.000,00	0	0	0	/
<i>укупно</i>					0	0	0	/

ЛАПЗ 2020

Укупно исплаћена средства из градског буџета у 2021. години на име пренетих обавеза ЛАПЗ-а из 2020. године по програмима:

- „Стручна пракса 2020“ 1.146.980,00 динара

- „Стицање практичних знања 2020“ 785.626,15 динара

- „Приправници 2020“ 313.112,91 динар

Укупно: 2.245.719,06 динара

VIII – Овај План објавити у „Службеном листу града Крушевца“.